

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

SENIORSERTIFIKAAT-EKSAMEN

GESKIEDENIS V2

2016

ADDENDUM

Hierdie addendum bestaan uit 14 bladsye.

VRAAG 1: HOE HET DIE SUID-AFRIKAANSE STUDENTE-ORGANISASIE (SASO) SWART SUID-AFRIKAANSE STUDENTE GEDURENDE DIE 1970's BEÏNVLOED OM DIE APARTHEIDSREGIME UIT TE DAAG?**BRON 1A**

Die bron hieronder skets in hooftrekke die redes vir die stigting van die Suid-Afrikaanse Studente-organisasie (SASO) in 1968.

Die Suid-Afrikaanse Studente-organisasie (SASO) is in 1968 gestig nadat sommige lede van die Universiteit van Natal se Swart Kampus Verteenwoordigende Studenteraad (SR) besluit het om van die Nasionale Unie van Suid-Afrikaanse Studente (NUSAS) weg te breek. NUSAS was 'n liberale organisasie wat deur wit studente oorheers is. Toe dit in 1924 gestig is, was dit 'n uitsluitlik wit studenteliggaam wat wit studente se belange verteenwoordig het. Wit lede het in die 1960's simpatiek gestaan teenoor die swart studente se saak. Gevolglik het swart studente se lidmaatskap begin toeneem. Baie van hierdie studente, waarvan die meeste aan die Universiteit van Natal verbonde was, het toenemend ontevrede geraak met die onvermoë van NUSAS om aan diep rassistiese strukture en beleide van beide die regering en universiteite aandag te skenk. Die besluit om weg te breek van NUSAS is ook grootliks gemotiveer deur die verskyning van die filosofie van Swartbewussyn (SB) wat deur Steve Bantu Biko begin is.

Die Swartbewussynsbeweging (SBB) wat Biko gestig het, het die idee verwerp dat wit mense 'n rol in die bevryding van swartes kon speel. 'Die hoofsaak was om swart mense te kry om oor hul eie stryd te praat en om die wit liberale bestel te keer om aan mense te wil voorskryf,' het Barney Pityana (lid van die Swartbewussynsbeweging) gesê. Biko en sy kollega het gevoel dat swartes moes leer om namens hulself te praat. Soos Pityana onthou, 'was NUSAS vir wit studente juis 'n lekker gesellige klub, nog 'n speletjie wat jy gespeel het terwyl jy op universiteit is. Daarna het jy dit ontgroe.''

[Uit <http://www.sahistory.org.za/>.
Toegang op 8 September 2015 verkry.]

BRON 1B

Hierdie bron verduidelik hoe SASO swart Suid-Afrikaanse studente beïnvloed het om die beleid van die apartheidsregime gedurende die 1970's uit te daag.

Die relatiewe vreedsaamheid van kampuslewe is in 1972 verwoes. Protes het in die vorige jare gebroei, maar 'n toespraak wat Onkgopotse Tiro in April 1972 by 'n gradeplegtigheid van die Universiteit van die Noorde (Turfloop) gelewer het, het studente-ontevredenheid na vore gebring. Tiro, 'n gewese president van die Verteenwoordigende Studenteraad (SR) en 'n SASO-aktivis, het die geleentheid gebruik om die universiteitsowerhede aan te val oor die apartheidsmaatreëls wat op die kampus beoefen is (afsonderlike sitplekke by dié seremonie ingesluit) en die hele stelsel van gesegregeerde onderwys.

Onkgopotse Tiro en baie ander lede van die studenteliggaam is geskors. Dit het gevolglik aanleiding gegee tot die boikot van lesings. Dit was die grootste landwye betoging wat ooit deur swart studente gehou is en 'n teken van dinge wat aan die kom was. SASO se lidmaatskap was in 1973 'n beraamde 6 000, alhoewel die aantal toegewyde aktiviste onder hulle minder was. SASO-publikasies, in besonder sy *Newsletter*, en dié van ander Swartbewussyns(SB)-organisasies is wyd deur studente en ander swart gemeenskappe gelees, en dit het 'n intellektuele en ideologiese beroering (opskudding) aangemoedig wat vir dekades ongekend was. Die filosofie van Swart Bewussyn het na swart skole versprei, wat 'n kritieke ontwikkeling was. 'n Aantal onderwysers wat op swart kampusse opgelei is, het na skole teruggekeer en die SB-boodskap versprei.

[Uit *The Rise And Fall Of Apartheid* deur D Welsh]

BRON 1C

Die foto hieronder toon lede van die Suid-Afrikaanse Studente-organisasie (SASO) wat op 16 Junie 1976 in Soweto teen die gebruik van Afrikaans as onderrigtaal betoog het.

[Uit <http://www.google.com/history/africamediaonline.com/exhibit/Soweto-riots/gRZOEihk?hl=en>. Toegang op 14 Februarie 2016 verkry.]

**AFRIKAANS MOET
AFGESKAF WORD**

**VANDAG IS DIE
BEGRAFNIS VAN
BOERE*-TAAL**

*Boere: 'n Afbreekende woord wat gebruik is vir wit Afrikaners

BRON 1D

Die bron beskryf in hooftrekke hoe die apartheidsregime in die 1970's op SASO gereageer het.

Gebeure in die Portugese kolonies Angola en Mosambiek het 'n radikaliserende (militante) uitwerking op die Swartbewussynsbeweging (SBB) gehad. Die onafhanklikheid van hierdie gebiede het 'n belangrike verandering in die politiek van suidelike Afrika aangekondig. Vir studente in Suid-Afrika in besonder het dit 'n nuwe begin aangekondig. As Portugese kolonialisme verslaan kon word, kon dieselfde met setlaar-kolonialisme in Suid-Afrika gebeur. 'n Idee van die SASO-president van daardie tyd, Muntu Myeza, was om saam met die oorwinnaars in Mosambiek fees te vier. Vandaar die idee van 'n FRELIMO-saamtrek wat daarop gemik was om weer lewe in die SBB te blaas. Die Minister van Justisie, Jimmy Kruger, het 'n verbod op die saamtrek geplaas wat vir 25 September 1974 beplan was.

Daar was reeds baie publisiteit en die beeld van die SBB was in gedrang. Op die dag van die saamtrek het mense in groot getalle in Durban en Turfloop (Limpopo) opgedaag. In Durban het Myeza, wat eintlik gekom het om die saamtrek stop te sit, begin om die singende skare te beïnvloed. Myeza het saam met hulle begin sing en die polisie het die skare uiteen gejaag. Arrestasies het gevolg en baie aktiviste is saam met Myeza in hegtenis geneem, waaronder Zithulele Cindi, Saths Cooper, 'Terror' Lekota, Aubrey Mokoape, Strini Moodley en Nkwenkwe Nkomo.

By die Turfloop-kampus het slagspreuke op plakkate naby die ingang en op verskillende geboue op die perseel verskyn. Die polisie het Turfloop se SR-president, Kaborane 'Kaunda' Sedibe, en sy voorganger, Pandelani Nefolovhodowe, gearresteer. Albei is by die lys SASO-leiers gevoeg wat gevolglik volgens die Wet op Terrorisme aangekla is. Die verhoor van die SASO-nege, wat lede van SASO en die BPC (Swartmense se Konvensie) was, was verantwoordelik vir die aanhits tot onluste, soos die organisering van die Viva FRELIMO-saamtreke wat vir sewentien maande voortgeduur het. In plaas van die onderdrukking van swart opposisie, het dit eerder aan SBB-leiers 'n platform gebied om hul ideologie te verkondig.

[Uit *The Road To Democracy In South Africa, Vol. 2* deur MV Mzamane et al.]

VRAAG 2: WAS DIE WAARHEIDS-EN-VERSOENINGSKOMMISSIE (WVK) SUKSESVOL MET DIE ONTHULLING VAN MENSEREGTESKENDINGS WAT IN DIE APARTHEIDSERA GEPLEEG IS?**BRON 2A**

Hierdie uittreksel fokus op die redes vir die stigting van die Waarheids-en-Versoeningskommissie (WVK) in die 1990's.

Die Waarheids-en-Versoeningskommissie (WVK) was 'n belangrike keerpunt in die geskiedenis van Suid-Afrika. Dit was 'n produk van die onderhandelingsproses wat daarop gemik was om aan meer as 300 jaar van kolonialisme en apartheid 'n einde te bring, wat tot die instelling van 'n tussentydse grondwet aanleiding gegee het, wat vir demokrasie, menseregte en die oppergesag van die reg voorsiening gemaak het. Aangesien daar nie 'n 'algehele wenner' was in die konflik wat tot die beëindiging van apartheid gelei het nie, moes kompromieë aan beide kante aangegaan word. Een van die kompromieë waarop daar in hierdie skikking ooreengekom is, was dat amnestie toegestaan sou word aan diegene wat menseregte geskend het. Dus is herstellende geregtigheid eerder as vergeldende geregtigheid gekies as 'n manier om versoening in die toekoms teweeg te bring.

Die WVK is by wyse van die Wet op Bevordering van Nasionale Eenheid en Versoening van 1995 gestig. Die mandaat van die kommissie was om getuies aan te hoor, aan te teken en, in sommige gevalle, amnestie toe te staan aan oortreders vir misdade wat met menseregteskendings, reparasies en rehabilitasie verband gehou het.

Dullah Omar, die Minister van Justisie in 1994, het gesê: 'Indien die wonde van die verlede genees moet word, indien menigvuldige regstappe vermy moet word, indien toekomstige menseregteskendings vermy moet word en inderdaad, indien ons 'n menseregtekultuur suksesvol wil begin bou, dan is onthulling van die waarheid en die erkenning daarvan noodsaaklik ... Die fundamentele saak vir alle Suid-Afrikaners is dus om ons verlede op die enigste moontlike morele grondslag te aanvaar, naamlik dat die waarheid vertel word, en dat die waarheid erken word.'

Uit http://www.truthintranslation.org/educational_materials.pdf.
Toegang op 10 September 2015 verkry.]

BRON 2B

Hieronder is getuigenis by die Waarheids-en-Versoeningskommissie-verhoor wat op 18 Junie 1996 gehou is. Dit bevat inligting oor die Bongolethu Drie wat gruwelike menseregteskendings beskryf wat die apartheid-veiligheidspolisie in 1985 teen politieke aktiviste gepleeg het.

Slagoffers: Die Bongolethu-drie

Fezile Hanse – 14 jaar oud
Andile Majola – 13 jaar oud
Patrick Madikane – 14 jaar oud

Die bogenoemde drie kinders is op 17 Junie 1985 deur die polisie doodgeskiet. Die skietery het by die huis van 'n swart veiligheidspolisieman, Mngoma, plaasgevind.

'n Ooggetuie, Mzukisi Mooi, het die gebeure soos volg beskryf:

'Mense het geglo dat Mngoma se huis leeg was. 'n Ander seun met 'n rooi trui het na die voordeur gegaan. Die volgende oomblik het ek 'n skoot hoor afgaan. Skote is aanhoudend gevuur. Ek het 'n klein seuntjie naby die hek sien lê. Ek het 'n meisie gesien wat oor die straat gekruip het. Die volgende oomblik het polisiemanne uit die huis gekom. Een polisieman het aangehou om op die skare te vuur. Een van die polisiemanne het 'n houër met petrol uit die huis gebring en in 'n Fanta-bottel gegooi. Hy het dit toe naby die liggaam van die een kind geplaas.'

Die polisiemanne het hierdie weergawe ontken. Hulle het gesê dat hulle uit selfverdediging opgetree het nadat 'n skare die township-huis wat hulle bewaak het, aangeval het. Die polisieman het getuig dat een van die jeugdige petrol op die mat van die huis gesprinkel het. Die ander een het vuurhoutjies by hom gehad en in 'n poging om te keer dat hy die vuurhoutjie trek, het die polisieman in beheer die kind geskiet. Die ander twee kinders is geskiet terwyl die polisie teen die skare wat buite die huis begin saamdrom het, baklei het. Die polisiemanne was saam met ander mans besig om die meubels van die swart veiligheidspolisieman te verwyder omdat hy nie in die woonbuurt kon woon nie.

[Uit <http://sabctrc.saha.org.za/documents/hrvtrans/alexandra/54910.htm>.
Toegang op 10 September 2015 verkry.]

BRON 2C

Hierdie spotprent deur Zapiro het op 25 Julie 1995 in die *Sowetan* verskyn. Dit beeld die menseregteskendings uit wat deur die Nasionale Party (NP) gepleeg is terwyl hulle aan bewind was.

[Uit http://truth.www.wits.ac.za/cat_descr.php?cat=2.
Toegang op 10 September 2015 verkry.]

MARTELING

MOORBENDES

STAATS-TERRORISME

AANGEHOUDENES VERMOOR

MENSE WAT OM POLITIEKE REDES GEHANG IS

VERBANNINGS

DIE LAASTE VUIL TRUUK?
DIE WAARHEIDSKOMMISSIE IS 'N HEKSEJAG!

DIE TRUUK IS OM SO HARD TE SKREE DAT **ONS** SOOS DIE SLAGOFFERS BEGIN LYK!

BRON 2D

Die volgende uittreksel is in November 1999 deur Charles Villa-Vicencio van die Instituut vir Geregtigheid en Versoening geskryf. Dit fokus op die proses van genesing wat die WVK gehoop het om teweeg te bring.

Ons onthou in die hoop dat ons nie die gruweldade (moorde) van die verlede sal herhaal nie. Maar ons onthou hoofsaaklik omdat ons nie, terwyl die verlede nog onopgelos is, sy gees kon besweer nie. Die woorde van Rebecca Hanse, 'n familielid van Fezile Hanse wat op 17 Junie 1985 saam met Andile Majola en Patrick Madikane deur onlustepolisie doodgeskiet is in Bongoletu, 'n swart township aan die buitewyke van Oudtshoorn, is ter sake: 'Ons moet die beendere van ons kinders bewaar totdat hulle in vrede kan rus. Ons kan nie vergeet nie. Ons moet ons kinders lewendig hou. Hulle was nie gereed om te sterf nie. Daar is nog baie vir hulle om te doen. Ons is nie gereed om van hulle afskeid te neem nie. Miskien sal daar 'n tyd kom wanneer hul beendere in vrede sal rus. Mettertyd sal die verlede hopelik nie meer op so 'n pynlike manier met ons wees soos wat dit tans is nie.'

Waarom onthou ons? Die nasie word laastens gevra om te onthou ter wille van diegene wat ly. Dit is 'n manier om die waardigheid van slagoffers en oorlewendes te herstel deur seker te maak dat hul lyding nie ongesiens verbygaan nie. Dit is om aan slagoffers en oorlewendes te sê: 'Julle lyding is deel van ons genesing as 'n nasie. Ons onthou julle.'

... Reguit gestel. Tensy die Suid-Afrikaanse eksperiment met genesing nie net slagoffers en oorlewendes van die apartheidsjare bereik nie, maar ook die versteende harte genees van diegene wat direk skuldig is aan die pleeg van gruwelike menseregteskendings, asook die ander ondersteuners van apartheid, sal die genesingsproses wat plaasvind waarskynlik onvoltooid wees. Dit sal 'n groot tragedie vir 'n nasie wees wat so ongelooflik goed gedoen het in hul soeke om hulself op so baie ander maniere te genees.

[Uit *On Unchopping of a Tree: A South African Experiment In Healing* deur C Villa-Vicencio]

VRAAG 3: HOE HET DIE OORHEERSING VAN WÊRELDKAPITALISME IN DIE 1980's DIE LEWENS VAN GEWONE AFRIKANE BEÏNVLOED?**BRON 3A**

Hierdie bron fokus op waarom Afrikalande lenings vir strukturele aanpassing van internasionale finansiële instellings verkies het.

Afrika se ekonomiese agteruitgang in die 1980's was so kwaai, dat dit as die 'verlore dekade' bekend geword het. In een land na die ander het die lewenspeil afgeneem. Die meeste Afrikane was teen die 1980's so arm of armer as wat hulle teen onafhanklikheid was. Afrika-regerings was verlam deur skuld, wanbestuur en die ineenstorting van belastinginkomste en kon nie meer bekostig om behoorlike staatsdienste in stand te hou nie.

Paaie, spoorweë, water, krag en telefoonstelsels het agteruit gegaan; skole, universiteite en hospitale het te min fondse ontvang; wetenskaplike instellings en statistiekkantore het vroeë slagoffers geword. Op elke vlak het die vermoë van regerings om te funksioneer, vinnig verswak. 'n Drastiese erosie (verlies) van die salarisse van staatsamptenare het dit wat oor was van die moreel (selfvertroue), eerlikheid en doeltreffendheid van staatsamptenare vernietig; die koopkrag van die staatsamptenare in Tanzanië, byvoorbeeld, het tussen 1969 en 1985 in reële terme met 90 persent gedaal. Duisende gekwalifiseerde staatsamptenare het bedank. Die kundigheidsverlies in Afrika het vaart gekry ...

... Afrikastate, wat nie plaaslik fondse kon insamel nie en deur buitelandse handelsbanke weggewys is, het verkies om deur die Internasionale Monetêre Fonds (IMF) en die Wêreldbank gered te word. In werklikheid het Westerse donateursinstellings as Afrika se bankiers oorgeneem. Senegal het in 1979 die eerste Afrikastaat geword om 'n lening vir 'strukturele aanpassing' by die Wêreldbank te verkry.

[Uit: *The State Of Africa: A History Of Fifty Years Of Independence* deur M Meredith]

BRON 3B

Hierdie bron beklemtoon die uitwerking van die implementering van programme vir strukturele aanpassing op gewone mense in Afrika.

Afrikaregerings is aangemoedig om beheer oor buitelandse handel en betalings te verminder of af te skaf, hulle geldeenhede te devalueer, plaaslike prysbeheer tot niet te maak, regeringsbesteding en -indiensneming te verminder en hulself van produktiewe bates en ondernemings te onttrek. Die Internasionale Monetêre Fonds (IMF) en die Wêreldbank het ontwikkelende lande oorreed om korttermyn-betalingsbalanskrediet aan te gaan sodat programme vir strukturele aanpassing aangeneem kon word.

Die skielike vermindering van regeringsbesteding en werkverskaffing het gelei tot afnames in algehele vlakke van inkomste en werkverskaffing en programme vir strukturele aanpassing het Afrika-ekonomieë, wat reeds deur die krisis van die 1970's verswak was, hard getref. Devaluasie (van geldeenhede) het gelei tot 'n skerp daling in reële inkomste, veral vir stedelike bevolkings wat afhanklik was van invoere vir basiese noodsaaklikhede soos voedsel en brandstof ...

Beleide oor handelsvryheid (om markte oop te stel vir handel) het die voordeel van duur en grootliks oneffektiewe beheermaatreëls gehad, maar Afrika-vervaardigers was swak toegerus om toenemende mededinging deur goedkoop buitelandse goedere te hanteer. Disinvestering van regeringseiendom het dikwels slegs beteken dat bates en besighede aan lede van die regeringseelite as private individue oorgedra is ...

Kritici het aangevoer dat programme vir strukturele aanpassing landelike armes en die arbeidersklas verder verarm het. Byvoorbeeld, die vrymaking van markte, onttrekking van subsidies en devaluering van plaaslike geldeenhede het voedselpryse laat styg, terwyl die bevriësing van salarisse en afdankings mense se vermoë om die uitwerking te weerstaan, ondermyn het. Druk op regerings om begrotings te balanseer en fiskale dissipline te handhaaf, het besnoeiing op maatskaplike besteding meegebring. Die gevolglike besnoeiings en die instelling van verbruikersfooie vir gesondheid- en onderwysdienste wat deur die regering verskaf word, is 'n groot las vir armes en het tot 'n afname in lewensgehalte, swakker gesondheid en hoër sterftesyfers gelei. Pasiënte moes verbruikersfooie vir al hoe meer basiese gesondheidsdienste betaal, wat kinderinentings en Vigs-toetse ingesluit het.

[Uit *Africa* deur P Martin en P O'Meara]

BRON 3C

Die spotprent deur PJ Polyp het op sy blog verskyn. Dit wys die uitwerking van programme vir strukturele aanpassing op ontwikkelende lande. Die publikasiedatum van die spotprent is onbekend.

DIE IMF SE VERSLANKINGSPLAN:

Uit [https://www.google.com/search?q=history+polyp+structural+adjustment+ plans+cartoon](https://www.google.com/search?q=history+polyp+structural+adjustment+plans+cartoon). Toegang op 15 Okt. 2015 verkry.]

RAAMPIE 1:

Dit was **ek** – ses maande gelede – tot my regering my oortuig het om die nuwe IMF-verslankingsplan te probeer ...

RAAMPIE 2:

IMF-verslankingsplan
(met markkragte bygevoeg)

Gesondheidsorg
Voedselsubsidies
Plaaslike behoeftes/boerdery

Dis **maklik** om gewig te verloor met die IMF se unieke kaloriebeperkte formule vir strukturele aanpassing™...!

RAAMPIE 3:

Maar moenie sommer net my woord daarvoor vat nie – probeer dit en kyk self!

– KYK HOE SMELT DIE GEWIG WEG ...!

BRON 3D

Die artikel deur C Lopes is getiteld 'Are Structural Adjustment Programmes an Adequate Response to Globalization' ('Is programme vir strukturele aanpassing 'n gepaste reaksie op globalisering'). Die artikel fokus op of hierdie programme effektief was om aandag aan ekonomiese onstabiliteit in Afrika te gee.

Menings verskil oor of die programme vir strukturele aanpassings (PSA's) doeltreffend was. Die ondersteuners van die programme, veral die Wêreldbank en Internasionale Monetêre Fonds, het tot onlangs daarop aangedring dat die program 'n effektiewe meganisme is om ekonomiese verval teen te werk. In 'n beleidsnavorsingsverslag het die Wêreldbank 'n rooskleurige prentjie van programme vir strukturele aanpassing geskets. Ironies genoeg het dieselfde verslag erken dat geen Afrikaland 'n bestendige makro-ekonomiese beleid bereik het nie, en 'n versnelling in die implementering van PSA's op 'n deegliker manier voorgestel ...

Daar is baie kritiek teen PSA's. Volgens die Verenigde Nasies se Kinderfonds (UNICEF)-verslag, het die meeste van die 26 lande wat bestudeer is, agteruit gegaan ten opsigte van hulle kapitale groei, maatskaplike belegging, direkte buitelandse beleggings en nywerheids- en uitvoergroei ...

Terwyl baie Afrikalande in die 1990's onder streng voorwaardes (voorwaardes wat deur internasionale finansiële instellings aan Afrikalande gestel is om vir lenings te kwalifiseer) wat deur die Wêreldbank en Internasionale Monetêre Fonds ingestel is, besig was om hulle 'gemaak-vir-Afrika'-aanpassingsprogramme aan te pas, het die wêreld voortgegaan om globalisering en ekonomiese integrasie te aanvaar. Globale integrasie en programme vir strukturele aanpassing (PSA's) het mekaar wedersyds versterk, omdat die aanvaarding van hervormingsmaatreëls weer die dryfveer na toenemende ekonomiese interafhanklikheid aangemoedig het en tot groter armoede onder ontwikkelende lande gelei het. Alhoewel globalisering nou 'n onomkeerbare krag is, is daar aanduidings dat die voordele daarvan ongelyk groei, wat lei tot ongelyke verdeling van inkomste tussen die rykes en armes. PSA's se onvermoë om so 'n neiging teen te staan en om ander nuwe-effekte van globalisering te verminder, word wyd veroordeel.

[Uit www.uneca.org/sites/default/files.../pdf/structural_adjustment.pdf:
Toegang op 30 September 2015 verkry.]

ERKENNINGS

Visuele bronne en ander historiese bewyse is uit die volgende geneem:

<http://sabctrc.saha.org.za/documents/hrvtrans/Alexandra/54910.htm>

http://truth.wwl.wits.ac.za/cat_descr.php?cat=2

[http://www.google.com/history.africamediaonline.com/exhibit/Soweto-riots/gRZOEihk?hl=en](http://www.google.com/history/africamediaonline.com/exhibit/Soweto-riots/gRZOEihk?hl=en)

<https://www.google.com/search?q=history+polyp+structural+adjustment+plans+cartoons>

<http://www.sahistory.org.za/>

http://www.truthintranslation.org/educational_materials.pdf

www.uneca.org/sites/default/files.../pdf/structural_adjustment.pdf

Martin PM and O'Meara P. 1995. *Africa* (Indiana University Press London)

Meredith, M. 2006. *The State of Africa: A History of Fifty Years of Independence* (Simon and Schuster: London)

Mzamane, MV et al. 1970–1980. *The Road to Democracy in South Africa*

Villa-Vicencio, C. 1999. *On Unchopping of a Tree: A South African Experiment in Healing*

Welsh, D. 2010. *The Rise and Fall of Apartheid* (Jonathan Ball Publishers, Cape Town)